Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Holevițcaia Liudmila

Dosarul nr. 3a-2538/25

2-23153520-02-3a-07082025

D E C I Z I E
dispozitiv

01 aprilie 2026 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componență:

Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei

Grefier Morozov Sabrina

a examinat în ședință publică, apelurile declarate de Judecătoria Hîncești, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 31 martie 2025, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Crețu Constantin împotriva Judecătoriei Hîncești, persoane terțe Compania Națională de Asigurări în Medicină și Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, încasarea penalității pentru reținerea achitării îndemnizației de eliberare din funcție.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se admit apelurile declarate de Judecătoria Hîncești, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 31 martie 2025 în partea admiterii acțiunii și se emite o nouă decizie în această parte, prin care:

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de Crețu Constantin împotriva Judecătoriei Hîncești, persoane terțe Compania Națională de Asigurări în Medicină și Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ

emis la 01.09.2023 și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil de restituire a sumelor primei de asigurare medicală și plăților contribuțiilor asigurărilor sociale de stat reținute la achitarea îndemnizației de eliberare din funcție, se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Holevițcaia Liudmila

Dosarul nr. 3a-2538/25
2-23153520-02-3a-07082025

D E C I Z I E

01 aprilie 2026 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componență:
Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

a examinat în ședință publică, apelurile declarate de Judecătoria Hîncești, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 31 martie 2025, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Crețu Constantin împotriva Judecătoriei Hîncești, persoane terțe Compania Națională de Asigurări în Medicină și Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, încasarea penalității pentru reținerea achitării

îndemnizației de eliberare din funcție.

a c o n s t a t a t :

Argumentele acțiunii

La 25 septembrie 2023, Crețu Constantin s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni, solicitând anularea actului din 01 septembrie 2023, obligarea emiterii unui act administrativ individual favorabil cu privire la recalcularea sumelor îndemnizației pentru anii de activitate în calitate de judecători cu restituirea sumelor primei de asigurare medicală în sumă de 26.470,80 lei și plăților contribuțiilor asigurărilor sociale de stat în sumă de 66.120 lei, reținute ilegal din indemnizația de concediere și încasarea sumelor cu titlu de penalitate pentru reținerea achitării indemnizației de eliberare din funcție pentru 104 zile în sumă de 9.176,54 lei.

În argumentarea acțiunii, reclamantul a menționat că, în fapt, prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii al Republicii Moldova cu nr. 79/4 din 16 martie 2023 a fost acceptată cererea de demisie a judecătorului Crețu Constantin de la Judecătoria Hîncești, cu eliberarea din funcția de judecător în baza art. 25 alin. (1) lit. a) și art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, din data de 20 martie 2023, cu achitarea tuturor plăților prevăzute de legislație.

Cu referire la prevederile art. 26 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, reclamantul a menționat că judecătorului demisionat sau pensionat i se plătește o indemnizație unică de concediere egală cu 50% din produsul înmulțirii salariului său mediu lunar la numărul de ani completi lucrați în funcția de judecător.

Așadar, prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii cu nr. 107/5 din 04 aprilie 2023, s-a acceptat demersul vicepreședintei interimare a Judecătoriei Hîncești - Albu Corina, cu privire la alocarea mijloacelor financiare suplimentare în bugetul Judecătoriei Hîncești în sumă de 294.120 lei, pentru achitarea indemnizației unice de concediere a lui Crețu Constantin pentru perioada de activitate de 19 ani în calitate de judecător.

Astfel, la data de 04 iulie 2023, lui Crețu Constantin i-a fost achitată de către Judecătoria Hîncești, cu întârziere de 104 zile, suma indemnizației unice de concediere pentru anii de activitate în calitate de judecător, din suma solicitată de vicepreședintele interimar al Judecătoriei Hîncești și aprobată de Consiliul Superior al Magistraturii în mărime de 294.120 lei, cu reținerea din această sumă a 3 criterii: a) a impozitului pe venit în cuantum de 12 %, a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în cuantum de 9 %, precum și a contribuțiilor de asigurare sociale de stat în cuantum de 29 %, care în total constituie suma reținută în mărime de 112.000 lei.

La 21 august 2023 reclamantul a depus cerere prealabilă la Judecătoria Hîncești sediul central solicitând recalcularea și restituirea sumelor reținerilor cu titlu repetat a primei de asigurare medicală obligatorie și cu titlu de contribuții de asigurări sociale din indemnizația unică de concediere a judecătorului, cât și încasarea sumelor cu titlu de penalitate pentru reținerea achitării indemnizației, conform art. 330 alin. (2) Codul muncii.

În cererea sus-menționată s-a indicat că din salariul lunar al lui Constantin Crețu activând ca judecător pentru o perioadă de 19 ani și 9 luni, Judecătoria Hîncești a reținut lunar prima de asigurare medicală obligatorie și cea a contribuțiilor de asigurare sociale de stat pe tot parcursul activității sale, respectiv contrar prevederilor art. 26 și art. 31 din Legea cu nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, Judecătoria Hîncești a mai reținut din îndemnizația unică de concediere încă odată prima de asigurare medicală obligatorie și cea a contribuțiilor de asigurare socială de stat pe tot parcursul activității sale. De altfel, consideră că dubla impozitare nu este permisivă de către stat.

De asemenea, reclamantul a subliniat că conform informației nr. 1 din 27 martie 2023, precum și informației nr. 2 din 06 aprilie 2023 privind veniturile calculate și achitate în folosul persoanei fizice și impozitul pe venit reținut din aceste venituri judecătorului Crețu Constantin, la capitolul „*suma primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală reținută conform art. 36 alin .(6) Cod fiscal*”, i-a fost reținut deja pentru perioada anului 2023 de activitate în suma de 5.532,5 lei și suma de 9.554,08 lei cu titlu de prima de asigurare medicală obligatorie.

În acest caz, Crețu Constantin activând ca judecător, potrivit Legii nr. 1593/2002 din 26 decembrie 2002, se supunea prevederilor art. 6 din prezenta lege și anume ”*primele de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr. 1 se calculează în funcție de contribuția procentuală la salariu și la alte recompense, până la deducerea (reținerea) impozitelor și altor plăți obligatorii stabilite de legislație*”. Prin urmare, în acest caz, Judecătoria Hîncești deja a reținut prima de asigurare obligatorie de asistență medicală, lunar, pentru fiecare lună din anul 2023 cât a activat reclamantul.

La fel, s-a menționat și reținerea sumei pentru contribuții de asigurări sociale de stat, ce au fost reținute de către Judecătoria Hîncești, contrar prevederilor legale consfințite în Constituție, lezând dreptul fundamental la proprietate prevăzut la art. 46 din Constituție și art. 1 Protocol 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, respectiv potrivit CEDO reținerile de către stat a sumelor de bani ce le revin reclamaților cu titlu de drepturi izvorâte din contribuțiile în cadrul regimurilor de securitate socială constituie drepturi patrimoniale și cad sub protecția art. 1 din Protocol 1 CEDO.

Mai mult ca atât, reclamantul a menționat că potrivit art. 18 și art. 20 Cod fiscal, nu este specificat concret la caz că indemnizația unică de concediere a judecătorului potrivit art. 26 alin. (3) din Legea cu privire la statului judecătorului cu nr. 544 din 20

iulie 1995, reprezintă sursă de venit impozabilă, din care rezultă că s-a făcut interpretarea legii în defavoarea lui Constantin Crețu. Astfel, art. 18 și art. 20 Cod fiscal, a fost și este o normă cu caracter general și de blanchetă, aplicarea căreia nu este posibilă distinct, dar numai în coroborare cu o altă normă legală care reglementează expres că indemnizația unică de concediere a judecătorului: este sau nu este venit brut; ori este neimpozabilă; este ori nu este impozabilă, chiar dacă această (că este sursă impozabilă/neimpozabilă) nu este prevăzut expres prin art. 18 Cod fiscal sau chiar dacă aceasta nu este prevăzută expres prin art. 20 Cod fiscal (surse de venit neimpozabil).

În acest context, potrivit art. 3 alin. (5) Cod fiscal, interpretarea (explicarea) prevederilor prezentului cod și a altor acte normative adoptate în conformitate cu acesta este de competența autorității care le-a adoptat, dacă actul respectiv nu prevede altfel. Orice interpretare (explicare) urmează a fi publicată în mod oficial. Însă, acest fapt nu este specificat în codul sus-menționat, iar legiuitorul urmează să includă cu specificarea concretă a faptului în Cod fiscal că ”*indemnizația unică de concediere a unui judecător reprezintă sursă de venit impozabilă*”, care ar duce la claritate și interpretarea corectă a legii.

A mai invocat reclamantul că Legea cu nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, este o lege cu statut special cu repere individuale și speciale, și nu poate fi aplicat asupra sa modul general stabilit de impozitare.

Din conținutul normelor constituționale, ale normelor de drept material, inclusiv ale Legii privind statutul judecătorului, cum a fost menționat și în pct. 105 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011, care constată că principiul independenței judecătorului, consfințit de art. 116 din Constituție, precum și de Legea cu privire la statutul judecătorului, reprezintă o garanție a eficienței justiției, iar statutul judecătorului nu trebuie raportat sau asimilat cu cel al altor autorități publice, indiferent de ierarhia acestora în stat.

Prin urmare, potrivit prevederilor art. 150 din Codul muncii, nu se admit rețineri din indemnizația de eliberare din serviciu, din plățile de compensare și din alte plăți, care conform Codului de Executare al Republicii Moldova, nu pot fi urmărite. Pensiile pentru vechime în muncă ale judecătorilor, (...) au fost obținute prin munca prestată de aceștia, prin exercitarea unor funcții speciale, de importanță majoră pentru societate.

Astfel, îndemnizația unică de concediere plătită judecătorului demisionat nu este o remunerație a judecătorului, nu este o sumă salarială, nu este un venit brut din care se calculează impozit pe venit, contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, polița de asigurare obligatorie medicală, etc., ba din contra, îndemnizația unică de concediere a judecătorului constituie un drept unic, o plată unică, care se achită potrivit legii la demisia onorabilă a judecătorului din funcție. Indemnizația unică de concediere a judecătorului nu constituie un venit brut impozabil.

Reclamantul a relatat că potrivit Legii Parlamentului nr. 357/2022 din 22 decembrie 2022 a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023, nu este specificat faptul că

”*din îndemnizația unică de concediere a judecătorului urmează să fie reținute suma în cuantum de 29 % cu titlul de contribuții obligatorii de asigurări sociale*”.

Prin urmare și această plată, în cumul cu polița de asigurare obligatorie medicală au fost reținute ilegal din îndemnizația unică de concediere. Or, situația economico-financiară a statului nu a impus adoptarea unor legi prin care să fie aplicate măsuri economico-legale austere față de judecătorii demisionați în anul 2023, încât să fie privați acestea de plata unei părți din indemnizația de concediere, în raport cu judecătorii demisionați în anul 2018, care prin lege nu au fost privați de plata unei părți din indemnizația de concediere.

În urma celor relevate, reclamantul a invocat neconcordanța prevederilor supuse verificării, cu drepturile și libertățile fundamentale proclamate de Constituția Republicii Moldova.

Concomitent, reclamantul a solicitat calcularea și achitarea dobânzii de întârziere în mărime de 0,03 % din suma neachitată în termen pentru fiecare zi de întârziere în conformitate cu art. 330 alin. (2) Codul muncii, potrivit căruia, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art. 142), a indemnizației de concediu (art. 117), a plăților în caz de eliberare (art. 143) sau a altor plăți (art. 123, 124, 127, 139, 186, 225 alin. (8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

Astfel, la 06 septembrie 2023, Crețu Constantin a recepționat răspunsul nr. 10237 din 01 septembrie 2023 parvenit de la Judecătoria Hîncești sediul Ialoveni, prin care cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată, respectiv cererea nominalizată nu a fost soluționată în modul solicitat, de altfel, potrivit art. 64 alin. (1) Cod administrativ, autoritatea publică este obligată să soluționeze o cerere potrivit competențelor sale și în termenul stabilit de lege.

În speță, obiectul acțiunii constă în obligarea Judecătoriei Hîncești sediul central de a emite un act administrativ individual favorabil.

Cererea depusă de către Crețu Constantin la Judecătoria Hîncești sediul central constituie o petiție, prin care se solicită emiterea unui act administrativ individual favorabil.

Conform art. 9 alin. (1), (2) Cod administrativ, prin petiție, în sensul prezentului cod, se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică. Prin cerere se solicită emiterea unui act administrativ individual sau efectuarea unei operațiuni administrative.

De asemenea, potrivit art. 11 Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile - actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Reclamantul apreciază, în condițiile art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, soluționarea cererii depuse la 21 august 2023 ca pe un act administrativ individual

defavorabil ilegal. Din norma legală menționată, respingerea cererii în tot sau în parte cu privire la emiterea actului individual favorabil echivalează cu emiterea actului administrativ defavorabil.

Această cerință legală de către Judecătoria Hîncești sediul central nu a fost executată, fapt ce denotă un aspect al ilegalității actului administrativ defavorabil și o vătămare a dreptului reclamantului în calitatea lui de ex-judecător. Prin urmare, conform art. 69 Cod administrativ, procedura administrativă se inițiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă inițiată din oficiu începe odată cu efectuarea primei acțiuni procedurale, iar cea inițiată la cerere se consideră inițiată din momentul depunerii cererii. În cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă. Inițierea unei proceduri administrative din oficiu rămâne la discreția autorității publice. în cazurile prevăzute de lege sau în baza unei decizii a autorității publice ierarhic superioare, inițierea procedurii administrative din oficiu este obligatorie. Dacă dintr-o prevedere legală reiese că autoritatea publică poate acționa doar în baza unei petiții, atunci autoritatea publică nu poate iniția nicio procedură administrativă fără o astfel de petiție.

Reclamantul denotă că în corespundere cu prevederile art. 21 Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

De asemenea consideră că pârâtul a acționat contrar standardului prevăzut de art. 24 alin. (1) Cod administrativ, care prevede că participant la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participant.

Dispoziția art. 44 alin. (1) Cod administrativ, enumeră printre participant procedurii administrative și autoritatea publică titulară a activității administrative.

Astfel, reclamantul consideră că respingerea cererii prealabile denotă ilegalitatea soluției autorității publice și din perspectiva faptului că nu este motivat conform cerințelor solicitate de către reclamant, conținând date eronate în răspunsul emis de Judecătoria Hîncești, fapt contrar dispoziției art. 31 și art. 118 Cod administrativ.

Așadar, prin actul emis la 01 septembrie 2023 de către Judecătoria Hîncești sediul Ialoveni, se remarcă faptul că ”*...la data de 04 aprilie 2023 pe cardul lui Crețu Constantin a fost transferată indemnizația unică de concediere pentru 19 ani de activitate, calculată în mărime de 294.120 lei...*”, fapt care nu corespunde realității, deoarece conform extrasului de pe card din 19 septembrie 2023, de către Judecătoria Hîncești, pe data de 04 iulie 2023 (nu data de 04 aprilie 2023), a fost transferată suma de 182.582,40 lei și nicidecum suma de 294.120 lei.

Reclamantul a specificat că abia la sfârșitul lunii iunie 2023 a fost aprobată Legea cu privire la modificarea bugetului de stat, prin care Consiliul Superior al

Magistraturii a solicitat de la Ministerul Finanțelor resurse financiare suplimentare pentru achitarea indemnizațiilor judecătorilor demisionați.

Ulterior, tot prin răspunsul Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni din 01 septembrie 2023, pe 2 pagini se dă descifrarea serviciilor medicale gratuite și lista bolilor de care sunt scutiți de plată beneficiarii, care sunt garantate de către Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

Totodată, la ultima cerință a ex-judecătorului cu privire la calcularea și achitarea dobânzii de întârziere în mărime de 0,03 % din suma neachitată în termen pentru fiecare zi de întârziere în conformitate cu art. 330 alin. (2) Codul muncii, pentru cele 104 zile, răspunsul Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni a fost unul neadecvat și anume: ”*...la aprobarea bugetului pentru anul 2023, nu s-a cunoscut că magistratul Crețu Constantin va depune cerere de demisie și vor fi necesare mijloace financiare, precum și faptul că achitând indemnizația unică de concediere judecătorului demisionat, din contul mijloacelor financiare alocate pentru salariile angajaților Judecătoriei Hîncești, ultimii urma să fie lipsiți de retribuția muncii prestate ...*”.

Prin răspunsul Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni, se denotă faptul că ultimii recunosc faptul că au trecut 104 zile de când urma să fie achitată indemnizația, prin urmare ei recunosc acest capăt de cerință, respectiv motivația a fost că nu s-a cunoscut că judecătorul Crețu Constantin va demisiona și urma să fie alocate mijloace financiare pentru indemnizația de concediere.

În acest caz, reclamantul a indicat că există procedura de modificare a bugetului de stat în cazul în care se necesită alocarea de mijloace financiare pentru anumite cheltuieli neprevăzute la aprobarea bugetului de stat la finele anului pentru anul care urmează.

Cu referire la ilegalitatea materială a actului administrativ individual contestat, reclamantul a invocat că a activat în calitate de judecător până la 20 martie 2023, activând 19 ani și 9 luni în calitate de judecător. A plecat onorabil din sistemul judiciar în temeiul art. 25 alin. (1) lit. a) și art. 26 al Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Dispoziția art. 26 alin. (3) al Legii 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului prevede că judecătorului care a plecat onorabil din sistem i se plătește o indemnizație unică de concediere egală cu 50% din produsul înmulțirii salariului său mediu lunar la numărul de ani complet lucrați în funcția de judecător.

Angajatorul a fost obligat să achite reclamantului la eliberare indemnizația unică de concediere egală cu 50% din produsul înmulțirii salariului său mediu lunar la numărul de 19 ani complet lucrați în funcția de judecător lui Crețu Constantin suma de 294.120 lei. Însă, indemnizație dată a fost achitată parțial în sumă de 182.582,40 lei reclamantului, prin transferul la cardul bancar al acestuia la 04 iulie 2023, fapt confirmat prin extrasul de pe contul bancar al reclamantului.

Conform art. 85 alin. (3) din Codul muncii, după expirarea termenelor indicate la alin. (1), (2) și (4^1), salariatul are dreptul să înceteze lucrul, iar angajatorul este obligat

să efectueze achitarea deplină a drepturilor salariale ce i se cuvin salariatului în termenele prevăzute la art. 143 și să-i elibereze documentele legate de activitatea acestuia în unitate.

La fel, dispoziția art. 145 alin. (1) din Codul muncii, prevede că compensarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului se efectuează prin indexarea obligatorie și în mărime deplină a sumei salariului calculat dacă reținerea acestuia a constituit cel puțin o lună calendaristică de la data stabilită pentru achitarea salariului lunar.

Astfel, angajatorul este obligat să efectueze achitarea deplină a drepturilor salariate, inclusiv și indemnizația unică ce i se cuvin salariatului în ziua eliberării din funcție.

Prin prisma normei citate și faptele constate mai sus, e necesar de remarcat că a avut loc întârzierea în achitare a indemnizației unice cu 104 de zile (20 martie 2023 - 04 iulie 2023) reclamantului Crețu Constantin, fapt care probează încălcarea drepturilor salariatului.

Potrivit dispoziției art. 143 alin. (1) lit. a) Codul muncii, dacă nu se contestă cuantumul tuturor sumelor ce se cuvin salariatului de la unitate, efectuarea achitărilor se face în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care continuă să lucreze până în ziua eliberării din serviciu - în ziua eliberării.

Potrivit Convenției Organizației Internaționale a Muncii asupra protecției salariului, ratificată prin Hotărârea Parlamentului la 26 septembrie 1995, asupra protecției salariului nr. 95 adoptată la Geneva la 01 iulie 1949, salariul înseamnă oricare i-ar fi denumirea sau modul de calcul, remunerarea sau câștigurile susceptibile de a fi evaluate în bani și stabilite prin acordul părților sau de către legislația națională, pe care cel care angajează le datorează unui lucrător în baza unui contract de muncă, scris sau verbal, fie pentru munca efectuată sau care urmează a fi efectuată, fie pentru serviciile prestate sau care urmează a fi prestate.

Conform art. 10 al Convenției salariul trebuie să fie protejat contra reținerii sau cesiunii, în măsura considerată necesară pentru asigurarea întreținerii lucrătorului și a familiei sate.

Astfel, reclamantul consideră că normele legale menționate detaliat indică garanțiile persoanei de a pretinde din salariul satisfacerea necesităților sale vitale, pornind de la convingerea rezonabilă și previzibilă că angajatorul va exercita cu bună-credință obligațiunile sale și va achita în termenul stabilit drepturile salariate ce i se cuvine salariatului.

Totodată, normele sus-indicate, obligă angajatorul de a-și organiza lucrul cu salariații în așa ordine și măsură inedit să nu fie periclitată posibilitatea persoanei de întreține pe sine și pe familia sa, statul având calitate de angajator are o obligațiune pozitivă în acest sens.

Respectiv, reclamantul consideră că în speță urmează a fi aplicate prevederile art. 330 alin. (2) din Codul muncii.

Încasarea plății suplimentare se află în dependență directă de existența culpei (vinei) angajatorului la reținerea plăților salariate. O astfel de concluzie este consistentă cu Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 03 octombrie 2005.

La caz, consideră că a avut loc întârziere de achitare a indemnizației, ce în mod direct în cazul culpei angajatorului, generează dreptul de a pretinde de la angajator, prin prisma art. 330 alin. (2) din Codul muncii, încasarea plăți suplimentare în mărime de 0,3 la sută din suma neplătită în termen, prezentând în sensul dat un remediu efectiv pentru violare dreptului de muncă.

Astfel, reclamantul opinează asupra caracterul întemeiat al cerinței sale cu privire la încasarea sumelor cu titlu de penalitate pentru reținerea achitării indemnizației de eliberare din funcție cu 104 de zile (20 martie 2023 - 04 iulie 2023) suma de 9.176,54 lei, calculul (294.120 lei x 0,03%) x 104 zile = 9.176,54 lei.

La demiterea reclamantului în temeiul art. 26 al Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului i-a fost calculată indemnizația de eliberare în suma de 294.120 lei. Din suma stabilită reclamantului la eliberare a fost reținut în mod repetat prima de asigurare medicală în mărime de 9% și anume s-a reținut suma de 26.470,80 lei. În situația dată, reclamantului i-a fost reținută prima de asigurare medicală pentru anii de activitate în mod repetat. Odată a fost reținută pe parcursul fiecărei luni de activitate și în mod repetat la demisia ultimului în temeiul art. 25 alin. (1) lit. a) și 26 al Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Dispoziția art. 20 lit. g) Cod fiscal în mod expres arată că indemnizațiile de concediere stabilite conform legislației sunt surse de venit neimpozabile și nu se includ în venitul brut. Astfel, din normele citate rezultă că, indemnizația unică calculată pentru reclamant, nu poate fi supusă impozitării.

Prin urmare, atenționează că reținerea repetată a primelor de asigurare obligatorie medicală din indemnizația unică de concediere, contravine prevederilor legale.

De asemenea, reclamantului i-a fost reținută și plata contribuțiilor de asigurare sociale de stat în cuantum de 29 %, (suma de 66.120 lei) pentru anii de activitate în mod repetat. Odată a fost reținută pe parcursul fiecărei luni de activitate și în mod repetat la demisia ultimului în temeiul art. 25 alin. (1) lit. a) și 26 al Legii nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Respectiv, solicită încasarea sumei primei de asigurare medicală în mărime de 9% care a fost reținută ilegal din indemnizația de eliberare în sumă de 26.470,80 lei, precum și încasarea plății contribuțiilor de asigurare sociale de stat în cuantum de 29 % în suma de 66.120 lei.

Concomitent, a menționat că în conformitate cu dispoziția art. 31 al Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorul și membrii familiei sale beneficiază de asistentă medicală gratuită la nivel minim necesar și de alte garanții sociale prevăzute de lege. Respectiv, prin prisma Legii nr. 544 din 20 iulie

1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorul în exercițiul funcției beneficiază de asistență medicală gratuită din contul bugetului de stat.

Acest drept al salariatului - judecător, nu eliberează angajatorul de obligația achitării prin reținerile din salariu, a primelor de asigurare ce urmează să fie efectuate potrivit Legii nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

În context, a menționat că prin prisma art. 62 al Legii cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016 procurorii aflați în exercițiul funcției beneficiază de asistență medicală în conformitate cu Legea nr. 1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală. Respectiv, Procuratura Generală, din 01 ianuarie 2013, a încetat reținerile din salariu a primelor de asigurare medicală a procurorilor.

Atât activitatea procurorilor, cât și a judecătorilor sunt reglementate de legi speciale ca Legea cu privire la procuratură și Legea cu privire la statutul judecătorului, însă cu regret, procurorii în temeiul legii lor speciale au obținut și beneficiază și în continuare de asistență medicală gratuită, însă judecătorii cu toate că art. 31 al Legii speciale arată în mod expres acest lucru, continuă în continuare să achite neîntemeiat prima de asigurare medicală.

A mai remarcat că la art. 4 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistența medicală nr. 1585-XIII din 27 februarie 1998 se menționează categoriile de persoane pentru care Guvernul stabilește calitatea de asigurat, neincluzând în această categorie procurorii și judecătorii. Or, conform art. 6 alin. (3) al Legii privind actele legislative, actul legislativ special cuprinde norme juridice aplicabile în exclusivitate unor categorii de raporturi sociale sau subiecte strict determinate, prin derogare de la regula generală. În caz de divergență între o normă a actului legislativ general și o normă a actului legislativ special cu aceeași forță juridică, se aplică norma actului legislativ special.

Astfel, reclamantul a solicitat instanței de judecată să țină cont că în speță sunt relevante prevederile Legii cu privire la statutul judecătorului, în virtutea funcției pe care a ocupat-o.

Pe cale de consecință a solicitat instanței de judecată să admită cererea de chemare în judecată și să constate ca fiind ilegale acțiunile Judecătoriei Hîncești cu privire la reținerea din indemnizația lui Crețu Constantin a mijloacelor bănești, cu titlu de primă de asigurare obligatorie a asistenței medicale și a plății contribuțiilor de asigurare sociale de stat, și să oblige Judecătoria Hîncești să restituie sumele reținute cu titlu de primă de asigurare obligatorie a asistenței medicale în cuantum de 9% în sumă de 26.470,80 lei și plății contribuțiilor de asigurare sociale de stat în cuantum de 29% în sumă de 66.120 lei, deoarece prin acțiunile menționate, Judecătoria Hîncești a lezat dreptul fundamental la proprietate consfințit în art. 46 din Constituție și art. 1 Protocol 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale potrivit jurisprudenței căreia reținerile de către stat a sumelor de bani care îi revine

reclamantului cu titlu de drepturi, izvorâte din contribuțiile în cadrul regimurilor de securitate socială constituie drepturi patrimoniale și cad sub protecția art. 1 din Protocol 1 al CEDO.

Soluția instanței de fond

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din 31 martie 2025, acțiunea înaintată de Crețu Constantin a fost admisă parțial și respectiv anulat în parte actul administrativ individual defavorabil nr. 10237 din 01 septembrie 2023, în partea reținerii sumelor primei de asigurare medicală și plăților contribuțiilor asigurărilor sociale, cu obligarea Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni să emită actul administrativ individual favorabil reclamantului Constantin Crețu cu privire la restituirea sumelor reținute cu titlu de prima de asigurare medicală în sumă de 26.470,80 lei și cu titlu de plățile contribuțiilor de asigurări sociale de stat în sumă de 66.120 lei din suma indemnizației unice de concediere.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

Solicitarea apelantului

- La 16 aprilie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ*), Compania Națională de Asigurări în Medicină a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din 31 martie 2025, iar la 11 iulie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ*) a fost înregistrată motivarea cererii de apel prin care a fost solicitat casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Astfel, în susținerea apelului, apelanta a invocat a invocat dispozițiile art. 6 și art. 3 din Legea nr. 1593/2002 privind mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, remarcând că primele se calculează asupra salariului și a altor recompense, iar noțiunea de „alte recompense” include orice sumă plătită de angajator, cu excepția veniturilor prevăzute la art. 20, 89, 90 și 90^1 Cod fiscal.

La caz, Compania Națională de Asigurări în Medicină a susținut că prima instanță a interpretat greșit aceste dispoziții, concluzionând neîntemeiat că reclamantul nu era obligat să achite din nou prima de asigurare obligatorie de asistență medicală, întrucât aceasta fusese reținută lunar din salariul său pe durata exercitării funcției de judecător, respectiv în opinia apelantei, indemnizația unică de concediere constituie o „altă recompensă” în sensul legii, fiind supusă legal reținerii contribuției, neexistând nicio dispoziție care să excepteze indemnizațiile de concediere ale judecătorilor de la plata acesteia.

De asemenea, apelanta a remarcat că achitarea contribuțiilor aferente salariului în perioada raporturilor de muncă nu exonerează persoana de obligația de a contribui pentru alte venituri obținute ulterior, indemnizația unică de concediere având o natură

juridică distinctă, deoarece potrivit art. 3 din Legea nr. 1593/2002, baza de calcul include și alte recompense, fără a prevedea excepții pentru acest tip de indemnizație.

În continuare, apelanta a susținut că excluderea indemnizației unice de concediere din baza de calcul numai pentru judecători ar genera o discriminare fiscală nejustificată față de ceilalți contribuabili și ar afecta funcționarea sistemului asigurărilor obligatorii de asistență medicală, fundamentat pe principiile solidarității, obligativității și contributivității.

Referitor la argumentul cu privire la pretinsa dublă impunere, Compania Națională de Asigurări în Medicină a subliniat că indemnizația unică de concediere reprezintă un venit distinct de salariul lunar, iar Legea nr. 1593/2002 prevede calcularea primei asupra fiecărui venit, inclusiv asupra „altor recompense", astfel încât nu este vorba despre o dublă impunere, ci despre aplicarea succesivă a contribuției pentru venituri diferite.

În concluzie, apelanta a susținut că motivarea primei instanțe este lipsită de temei juridic, reținerea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală din indemnizația unică de concediere fiind legală și conformă regimului fiscal general aplicabil tuturor contribuabililor, astfel încât prima instanță a interpretat eronat dispozițiile legale incidente.

- La 22 aprilie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ*), Judecătoria Hîncești a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din 31 martie 2025, iar la 30 iulie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ*) a fost înregistrată motivarea cererii de apel, prin care a fost solicitat casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea apelului, Judecătoria Hîncești a susținut că potrivit art. 18 lit. c) Cod fiscal, indemnizația unică de concediere constituie venit impozabil, întrucât art. 20 din Cod nu o include printre veniturile neimpozabile.

Totodată, s-a menționat că potrivit Anexei nr. 1 pct. 1.1 din Legea nr. 489/1999, contribuțiile de asigurări sociale de stat în cuantum de 29% se calculează asupra fondului de salarizare și a recompenselor lunare, fiind suportate de angajator, iar nu din veniturile angajatului.

Apelanta a mai invocat că achitarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală este reglementată de Legea nr. 1593/2002, iar conform art. 4 alin. (1) și Anexei nr. 1 pct. 2 lit. a), angajații, inclusiv judecătorii, sunt plătitori ai primelor calculate procentual la salariu și la alte recompense, de altfel, potrivit legilor fondurilor obligatorii de asistență medicală, cota contribuției a fost de 4,5% pentru anul 2020 și de 9% pentru anii 2021, 2022 și 2023.

În continuare, apelanta a invocat dispozițiile art. 36 din Constituție, ale Legii nr. 411-XIII/1995 privind ocrotirea sănătății, ale Legii nr. 1585-XIII/1998 privind asigurarea obligatorie de asistență medicală și ale Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1387 din 10

decembrie 2007, susținând că judecătorii beneficiază doar de asistența medicală gratuită la nivelul minim garantat și de serviciile acoperite prin sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, neexistând un regim privilegiat care să îi exonereze de plata primei de asigurare.

Totodată, apelanta a remarcat că Serviciul Financiar-Economic al Judecătoriei Hîncești a solicitat Serviciului Fiscal de Stat clarificări cu privire la tratamentul fiscal al indemnizației unice de concediere și calcularea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, iar prin răspunsul nr. 26-08/1-07-59673 din 03 mai 2023, Serviciul Fiscal de Stat a comunicat că indemnizația unică de concediere prevăzută de art. 26 alin. (3) din Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorului, reprezintă venit impozabil și în temeiul art. 3 și art. 6 din Legea nr. 1593/2002, asupra acesteia se calculează primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în regimul general, întrucât constituie „altă recompensă", nefiind exceptată de art. 20, 89, 90 și 90^1 din Codul fiscal.

Apelanta a mai susținut că raportat la art. 31 din Legea nr. 544/1995, judecătorii beneficiază doar de asistență medicală gratuită la nivelul minim necesar și de alte garanții sociale prevăzute de lege, fără a fi exonerați de obligația de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. În consecință, reținerile efectuate din indemnizația unică de concediere cu titlu de contribuții de asigurări sociale de stat (29%) și primă de asigurare obligatorie de asistență medicală (9%) au fost apreciate ca fiind legale.

Suplimentar, referitor la pretenția cu privire la plata dobânzii de întârziere de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere, în temeiul art. 330 alin. (2) din Codul muncii, apelanta a susținut că această dispoziție nu este incidentă, întrucât întârzierea plății indemnizației nu s-a datorat culpei angajatorului, ci insuficienței mijloacelor bugetare aprobate pentru anul 2023, bugetul fiind adoptat în anul 2022, fără a se cunoaște demisia judecătorului Crețu Constantin.

De altfel, plata indemnizației a fost posibilă doar în urma Hotărârii Plenului CSM nr. 107/5 din 04 aprilie 2023, prin care au fost alocate mijloace financiare suplimentare Judecătoriei Hîncești, fiind invocate și prevederile Legii nr. 181/2014 a finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale privind executarea bugetului în limitele alocațiilor aprobate.

- La 24 aprilie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ*), Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din 31 martie 2025, iar la 25 iulie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ*) a fost înregistrată motivarea cererii de apel prin care a fost solicitat casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea apelului s-a menționat că potrivit art. 26 alin. (3) din Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorului, judecătorului demisionat sau pensionat i se achită o indemnizație unică de concediere egală cu 50% din produsul salariului mediu

lunar și al numărului de ani completi lucrați în funcția de judecător.

În conformitate cu art. 18 lit. c) din Codul fiscal, în venitul brut se includ plățile pentru munca prestată, inclusiv salariile, facilitățile acordate de angajator, onorariile, comisioanele, primele și alte retribuții similare, iar art. 20 din Codul fiscal, care enumeră exhaustiv veniturile neimpozabile, nu include indemnizația unică de concediere. În consecință, s-a susținut că această indemnizație reprezintă venit impozabil, fiind supusă regimului prevăzut de art. 18 lit. c) din Codul fiscal.

Totodată, apelanta a invocat prevederile Anexei nr. 1 pct. 1.1 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, potrivit cărora, pentru judecători, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii sunt datorate de angajator în cuantum de 29% din suma salariilor și a altor recompense calculate lunar, susținând că aceste contribuții se calculează asupra salariilor și altor recompense, iar nu asupra veniturilor salariale în sens restrâns.

De asemenea, s-a menționat că Anexa nr. 3 la Legea nr. 489/1999, care stabilește tipurile de drepturi și venituri pentru care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, nu include indemnizația unică de concediere prevăzută de art. 26 din Legea nr. 544/1995, astfel încât angajatorul era obligat să rețină și să achite contribuțiile de asigurări sociale de stat aferente întregii sume reprezentând salarii și alte recompense.

Argumentele participanților la proces

La examinarea în fond a cererilor de apel, în ședință de judecată, reprezentantul apelantei Compania Națională de Asigurări în Medicină – Braga Dumitru și reprezentantul apelantei Casa Națională de Asigurări Sociale – Reguș Olesea au susținut argumentele expuse în apel și au solicitat admiterea acestora, precum au fost formulate.

Reprezentantul intimatului Crețu Constantin, avocatul Crețu Nadejda, a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea fără modificări a hotărârii judecătorești.

Reprezentantul apelantei Judecătoria Hîncești, nu s-a prezentat și nu a înaintat cerere de amânare sau de examinare în lipsă, motiv din care, pornind de la reglementările art. 239 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus judecarea cauzei în absența participanților neprezenți

Aprecierea instanței de apel

- *Cu referire la admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ:*

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În temeiul art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) și (2) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ). Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Dispoziția art. 207 alin. (2) Cod administrativ, prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ – procedura prealabilă; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu

privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

La caz, analizând lucrările cauzei în coroborare cu înscrisurile dosarului administrativ, instanța de apel atestă că nu s-a constatat că: ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau; la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 Cod administrativ; acțiunea nu a fost semnată și depusă, în interesele lui Crețu Constantin, iar reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Având în vedere că în procesul examinării cererii de apel, nu au fost constatate circumstanțe care să determine inadmisibilitatea acțiunii, etapa verificării admisibilității fiind depășită, Completul consideră că litigiul urmează a fi examinat în fond, prin aprecierea argumentelor invocate și a probatoriului administrat.

- *Cu referire la fondul cauzei de contencios administrativ:*

Instanța de apel reține că hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Casa Națională de Asigurări Sociale și Judecătoria Hîncești, exclusiv în partea anulării parțiale a actului administrativ nr. 10237 din 01 septembrie 2023, referitoare la reținerea primei de asigurare medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale, precum și obligarea Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni, de a restitui reclamantului Constantin Crețu sumele de 26.470,80 lei și respectiv 66.120 lei, reținute din indemnizația unică de concediere.

Prin urmare, instanța de apel va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii doar în limitele motivelor invocate în cererile de apel, fără a examina aspectele necontestate

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe atacate cu apel, prin prisma lucrărilor din dosar, Completul judiciar statuează că apelurile declarate de Compania Națională de Asigurări în Medicină, de Casa Națională de Asigurări Sociale, precum și de Judecătoria Hîncești, sunt întemeiate și în raport cu prevederile

art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, urmează a fi admise, iar hotărârea instanței de fond, casată integral, cu emiterea unei noi hotărâri din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Astfel, conform art. 219 alin. (1) – (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Potrivit art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

Din conținutul art. 93 Cod administrativ, rezultă că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

De asemenea, Completul subliniază că în limitele apelului, instanța verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În fapt, din lucrările cauzei se atestă că prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii al Republicii Moldova nr. 79/4 din 16 martie 2023 a fost acceptată cererea de demisie a judecătorului de la Judecătoria Hîncești - Crețu Constantin, cu eliberarea din funcția de judecător în baza art. 25 alin. (1) lit. a) și art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, din data de 20 martie 2023, cu achitarea tuturor plăților prevăzute de legislație.

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii al Republicii Moldova nr. 107/5 din 04 aprilie 2023, s-a acceptat demersul vicepreședintei interimare a Judecătoriei Hîncești, cu privire la alocarea mijloacelor financiare suplimentare în bugetul Judecătoriei Hîncești în sumă de 294.120 lei, pentru achitarea indemnizației unice de concediere a judecătorului Crețu Constantin pentru perioada de activitate de 19 ani în calitate de judecător.

La caz, instanța de apel reține că din suma de 294.120 lei calculată cu titlu de indemnizație unică de concediere, Judecătoria Hîncești a reținut suma de 26.470,80 lei

(*cu titlu de prima de asigurare medicală*) și suma de 66.120 lei (*cu titlu de contribuție de asigurare socială*).

Astfel, invocând dezacord cu poziția abordată de autoritatea publică și soluția adoptată în cadrul procedurii de soluționare pe cale extrajudiciară, cu privire la repararea încălcării drepturilor sale, Crețu Constantin, s-a adresat în instanța de judecată solicitând anularea actului emis de Judecătoria Hîncești din 01 septembrie 2023, obligarea emiterii unui act administrativ individual favorabil privind recalcularea sumelor îndemnizației pentru anii de activitate în calitate de judecători cu restituirea sumelor primei de asigurare medicală în sumă de 26.470,80 lei și plăților contribuțiilor asigurărilor sociale de stat în sumă de 66.120 lei reținute ilegal din indemnizația de concediere și încasarea sumelor cu titlu de penalitate pentru reținerea achitării indemnizației de eliberare din funcție pentru 104 zile în sumă de 9.176,54 lei.

Fiind învestită cu judecarea prezentei cauze, prin hotărârea din 31 martie 2025, Judecătoria Chișinău sediul Centru a admis parțial acțiunea înaintată și respectiv a anulat în parte actul administrativ individual defavorabil nr. 10237 din 01 septembrie 2023, în partea reținerii sumelor primei de asigurare medicală și plăților contribuțiilor asigurărilor sociale, cu obligarea Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni să emită actul administrativ individual favorabil reclamantului Constantin Crețu cu privire la restituirea sumelor reținute cu titlu de prima de asigurare medicală în sumă de 26.470,80 lei și cu titlu de plățile contribuțiilor de asigurări sociale de stat în sumă de 66.120 lei din suma indemnizației unice de concediere.

Completul judiciar consideră hotărârea instanței de fond ca fiind neîntemeiată, adoptată cu aprecierea eronată a probelor administrate și aplicarea injustă a normelor de drept material și procedural, reieșind din următoarele motive.

Într-adevăr, conform prevederilor art. 26 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului cu nr. 544 din 20 iulie 1995, judecătorului demisionat sau pensionat i se plătește o indemnizație unică de concediere egală cu 50% din produsul înmulțirii salariului său mediu lunar la numărul de ani completi lucrați în funcția de judecător.

Totodată potrivit art. 6 din Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr. 1 se calculează în funcție de contribuția procentuală la salariu și la alte recompense, până la deducerea (reținerea) impozitelor și altor plăți obligatorii stabilite de legislație, iar reieșind din conceptul art. 3 din Legea nr. 1593/2002, orice altă sumă decât salariul, plătită de angajator în folosul angajatului său, precum și alte drepturi și venituri plătite persoanelor fizice, cu excepția celor prevăzute la art. 20, 89, 90 și 90^1 din Codul fiscal, este definită ca - „*alte recompense*”.

Raportând normele citate la circumstanțele cauzei, Completul de judecată se aliniază poziției abordate de apelanți și consideră eronată concluzia primei instanțe, precum că reținerea contribuțiilor aferente indemnizației unice de concediere ar reprezenta o „a doua plată” pentru aceeași obligație fiscală.

De altfel, o asemenea concluzie este incompatibilă cu regimul juridic instituit de Legea nr. 1593/2002, Legea nr. 489/1999 și Codul fiscal, care instituie obligația de calculare a contribuțiilor și primelor pentru fiecare venit impozabil distinct, iar nu o obligație unică raportată la persoana contribuabilului.

Astfel, în primul rând, instanța de apel reține că împrejurarea constatată de prima instanță, potrivit căreia Crețu Constantin a achitat lunar contribuțiile de asigurări sociale de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală pe durata exercitării funcției de judecător, este lipsită de relevanță juridică pentru elucidarea aspectelor legate de reținerile efectuate din îndemnizația de concediere, deoarece contribuțiile respective au fost calculate și reținute din salariul lunar, în timp ce indemnizația unică de concediere prevăzută de art. 26 alin. (3) din Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorului constituie un venit distinct, acordat o singură dată, la încetarea raporturilor de serviciu, având o natură juridică proprie și o bază de calcul diferită de salariul lunar.

De altfel, Completul de judecată subliniază că potrivit art. 18 lit. c) din Codul fiscal, în venitul brut se includ nu doar salariile, ci și „*alte retribuții similare*”, iar art. 20 din Codul fiscal nu include indemnizația unică de concediere printre veniturile neimpozabile. Prin urmare, indemnizația primită de către Crețu Constantin reprezintă venit impozabil.

De asemenea, instanța de apel reiterează că în materia asigurării obligatorii de asistență medicală, art. 3 și art. 6 din Legea nr. 1593/2002 stabilesc expres că baza de calcul a primei o constituie salariul și „*alte recompense*”, noțiune definită ca orice sumă, alta decât salariul, plătită de angajator în folosul angajatului, cu excepția veniturilor prevăzute la art. 20, 89, 90 și 90^1 din Codul fiscal.

Respectiv, dat fiind faptul că indemnizația unică de concediere nu se regăsește printre aceste excepții, ea intră în mod necesar în baza de calcul a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Mai mult, această interpretare a fost confirmată și de Serviciul Fiscal de Stat, care prin răspunsul nr. 26-08/1-07-59673 din 03 mai 2023, emis la solicitarea Judecătoriei Hîncești, a precizat că indemnizația unică de concediere prevăzută de art. 26 alin. (3) din Legea nr. 544/1995 reprezintă venit impozabil și că asupra acesteia urmează să fie calculate primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în regimul general, întrucât constituie o „*altă recompensă*” în sensul art. 3 și art. 6 din Legea nr. 1593/2002.

În același sens, Completul de judecată apreciază ca injustă concluzia primei instanțe cu privire la caracterul pretins ilegal al reținerii contribuțiilor de asigurări sociale de stat, deoarece potrivit Anexei nr. 1 pct. 1.1 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, pentru judecători, contribuția de asigurări sociale de stat în cuantum de 29% se calculează asupra salariilor și recompenselor calculate lunar.

Totodată, indemnizația unică de concediere prevăzută de art. 26 din Legea nr. 544/1995 nu se include nici în Anexa nr. 3 la Legea nr. 489/1999, care enumeră limitativ drepturile și veniturile pentru care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, iar în lipsa unei excepții exprese, instanța de apel susține ideea că angajatorul avea obligația legală de a calcula și reține contribuțiile aferente acestui venit.

Prin urmare, afirmația instanței potrivit căreia reclamantul nu are obligația să achite de două ori contribuțiile, confundă contribuția datorată pentru salariile încasate anterior cu contribuția datorată pentru un venit nou, distinct și ulterior. Legislația fiscală și cea cu privire la asigurările sociale nu consacră principiul potrivit căruia contribuțiile se achită o singură dată pe durata vieții profesionale, ci instituie obligația de calcul pentru fiecare venit care face parte din baza legală de impunere.

În fapt, nu este pus în discuție despre o dublă impunere, ci de o aplicare succesivă a aceluiași regim juridic asupra unor venituri diferite.

Astfel, salariul și indemnizația unică de concediere reprezintă venituri autonome, generate de situații juridice distincte, respectiv faptul că pentru primul venit au fost achitate contribuțiile legale nu produce niciun efect exonerator asupra celui de-al doilea.

Contextual, instanța de apel consideră eronat argumentul primei instanțe referitor la pretinsa neclaritate a normelor legale, deoarece atât Codul fiscal, cât și Legea nr. 1593/2002, precum și Legea nr. 489/1999 stabilesc în mod expres baza de calcul și excepțiile de la obligația de plată. Aceste excepții sunt de strictă interpretare și nu pot fi extinse prin analogie.

Respectiv, în condițiile în care legiuitorul nu a exceptat indemnizația unică de concediere a judecătorilor nici de la impozitare, nici de la calcularea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și nici de la calcularea contribuțiilor de asigurări sociale de stat, instanța nu putea crea, pe cale jurisprudențială, o asemenea excepție.

Completul de judecată subliniază totodată și conceptul exercitării corespunzătoare a dreptului discreționar al autorității publice în contextul situației lui Crețu Constantin și respectiv reținerea sumelor de 26.470,80 lei cu titlu de primă de asigurare obligatorie de asistență medicală și 66.120 lei cu titlu de contribuții de asigurări sociale de stat, or, aplicarea art. 18 și art. 20 din Codul fiscal, a Legii nr. 1593/2002 și a Legii nr. 489/1999 nu presupunea existența vreunui drept discreționar în sensul art. 16 și art. 137 din Codul administrativ, ci executarea unei obligații legale imperative.

În acest sens, autoritatea emitentă nu avea posibilitatea de a opta între mai multe soluții legale, ci era obligată să aplice normele fiscale și de asigurări sociale astfel cum acestea au fost instituite de legiuitor, iar în aceste condiții, analiza realizată de prima instanță prin prisma limitelor dreptului discreționar este lipsită de obiect.

În concluzie, instanța de apel statuează că prima instanță a interpretat eronat dispozițiile Codului fiscal, ale Legii nr. 489/1999 și ale Legii nr. 1593/2002, deoarece

reieșind din circumstanțele descrise supra, indemnizația unică de concediere constituie un venit distinct, impozabil și neexceptat de la calcularea contribuțiilor de asigurări sociale și a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, reținerile efectuate asupra acesteia au fost conforme cadrului normativ incident, iar actul administrativ emis la 01 septembrie 2023 nu poate fi calificat drept ilegal.

În circumstanțele menționate, Completul specializat ajunge la concluzia de a casa hotărârea primei instanțe, în partea în care pretențiile din acțiune au fost admise, cu emiterea unei noi decizii, prin care a respinge acțiunea înaintată de Crețu Constantin, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se admit apelurile declarate de Judecătoria Hîncești, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 31 martie 2025 în partea admiterii acțiunii și se emite o nouă decizie în această parte, prin care:

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de Crețu Constantin împotriva Judecătoriei Hîncești, persoane terțe Compania Națională de Asigurări în Medicină și Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ emis la 01.09.2023 și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil de restituire a sumelor primei de asigurare medicală și plăților contribuțiilor asigurărilor sociale de stat reținute la achitarea îndemnizației de eliberare din funcție, se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei